

KARDEŞ KISKANÇLIĞI

ARNAVUTKÖY REHBERLİK VE ARAŐTIRMA MERKEZİ

KISKANÇLIK

Kıskançlık Türk Dil Kurumu Sözlüğünde; “Bir kimse bir üstünlük gösterdiğinde veya sevilen birisinin, başkası ile ilgilendiği kanısına varıldığında takınılan olumsuz tutum” olarak tanımlanmıştır.

Kıskançlık, güvensizlikten kaynaklanan içgüdüsel bir duygudur. Kıskançlık, çocukların kendisi ve çevresindeki insanlarla dengeli ve olumlu ilişkiler kurmasına engel olan, çocuğu mutsuz duruma düşüren bir duygudur. Kıskançlığı yoğun yaşayan çocuklar, kendisine olan ilgi ve sevginin başkasına yönelmesi sonucunda kendini terk edilmiş, güvensiz hissederler.

En yaygın kıskançlık türü, kardeşler arasında görülen kıskançlıktır. Birden fazla çocuğun bulunduğu ailelerde, kardeş kıskançlığına çok sık rastlanır.

Çocuklar Neden Kardeşlerini Kıskanırlar?

0 ana kadar kendisine gösterilen ilgi ve dikkatin artık kardeşine gösterilmesinden dolayı kıskançlık duyarlar. Çocuğa ayrılan zamanın azalması yüzünden kardeşlerini kıskanırlar.

Doğum sırası kıskançlığı etkileyen faktörlerden biridir. Kıskançlık duygusu ilk doğan çocuklarda daha yoğundur çünkü onlar bütün ilginin ve sevginin üzerlerinde olmasına alışmışlardır. İkinci ya da üçüncü çocuklar ise doğumlarından itibaren anne babanın ilgisini paylaşmaya alışmışlardır. Onlar genellikle büyük kardeşlerin becerilerini kıskanırlar.

Çocuğun yaşı da kıskançlığı etkiler. Kardeş kıskançlığı aileye daha fazla bağımlı olunduğu ve ev dışındaki sosyal yaşam yoğun olmadığı için beş yaşın altındaki çocuklarda daha fazla görülür. Fakat çocuklar okula gitmeye başlayınca okul ortamı bir destek mekanizması olarak ortaya çıkar.

Altı yaş ve üstü çocuklar anne babalarından ayrılıp arkadaşları ve öğretmenleri arasında bir yer edinirler. Başkaları tarafından kabul görmek ve sevilmek onları rahatlatır. Fakat okula giden çocuklarda kardeş kıskançlığı görülmediğini düşünmek yanlış olur.

Bu dönemde bazı çocuklar kardeşleri anneleriyle evde kaldığı için kendilerini okulda terk edilmiş, bırakılmış hissedebilirler. Onlar anne babalarının hala kendilerini sevdiğini ve düşündüklerini bilmeye ihtiyaç duyarlar

Kardeş kıskançlığı çeşitli şekillerde ortaya çıkar:

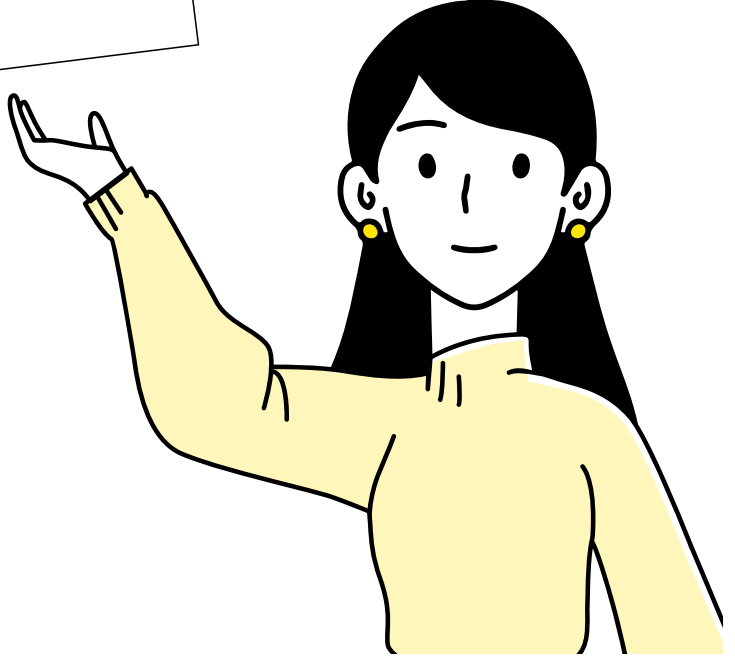
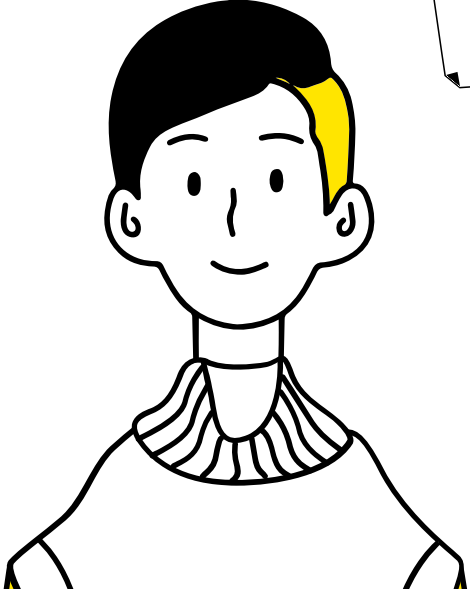
1)Dile getirme: Bazı çocuklar kardeşlerine duydukları kıskançlığı sözleriyle dile getirir: “Keşke hiç doğmasaydı.”, “Kardeşimden nefret ediyorum.” gibi.

2)Regresyon/Geriye dönüş: Bazı çocuklar, kardeşlerinin doğmasıyla birlikte bebeklik döneminde görülen özelliklerini yeniden göstermeye başlarlar: emzik emme, alt ıslatma vb.

3)İçine kapanma: Bazı çocuklar, sevilmediklerini düşünerek içine kapanabilir ve depresyona girebilirler.

4)Zarar verme: Kıskançlığı yoğun olarak yaşayan çocuklar da kardeşlerine fiziksel zarar verebilirler: çimdiklemek, vurmak, düşürmek gibi.

Keşke
doğmasaydın

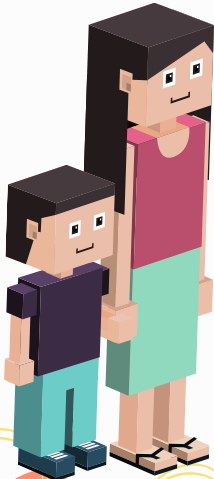

Kıskançlık doğal bir duygudur ve anne babanın bir başkasıyla paylaşamamasından kaynaklanır. Aslında kardeşe karşı görünse de anne babaya karşı hissedilen kızgınlık ve kırgınlık duygularını yansıtır

Ebeveynler Neler Yapmalı

Doğumdan önce çocuk ebeveynler tarafından bu duruma hazırlanmalıdır. Ebeveynler, çocuğa bir kardeşinin olacağını anlayabileceği bir dilde açıklamalıdır. Ev ortamında bazı değişikliklerin olabileceğini, eve misafirlerin gelebileceğini, anne ve babanın her zamankinden daha yorgun olabileceğini, bazı durumlardan dolayı bebekle daha fazla vakit geçirmek zorunda kalacağını ancak zamanla bu durumun düzeleceğini anlatmalıdır.

Biliyorsunuz yakın zamanda bir kardeşiniz olacak. Artık daha da büyük bir aile olacağız. Başlarda onunla biraz daha fazla ilgilenmemiz gerekecek.

Çocuğa kardeşi ile ilgili sorumluluklar vermek oldukça önemli ve yararlıdır. Bebeğin giydirilirken, beslenirken bebek ile ilgili bazı işleri kontrollü olarak çocuğa yaptırmak, çocuğun kardeşine daha çabuk alışmasına, onu sahiplenme ve koruma duygularının gelişmesine, sorumluluk alabilmesine yardımcı olabilmektedir

Çocuktan yaşının üzerinde olgunluk beklenmemelidir. Kardeři ile ilgili verilen basit sorumlulukların dışında çocuktan, yaşının ve gelişiminin üzerinde bir olgunluk göstermesi beklenmemelidir. Aynı zamanda eve sıklıkla gelip giden kişiler önceden uyarılmalı, çocuğa karşı uygun davranış ve tutumlar sergilemeleri sağlanmalıdır.

Çocuklar arasındaki tartışmalarda araya girilmemelidir. Birbirlerine zarar verici bir durum olmadıkça ebeveynler kardeş ilişkilerinde araya girmemeli, kardeşler arasındaki anlaşmazlıklara karışmamalı ve anlaşmazlıkları kardeşlerin kendilerinin çözmelerine olanak sağlamalıdır.

Çocuklar birbirleriyle kıyaslanmamalıdır. Çocuklar arasında yapılan karşılaştırmalar kardeşler arası rekabeti yoğunlaştırır, kıskançlık duygularını artırır ve kıyaslama yapılan herhangi bir konuda çocuğun kendini yetersiz hissetmesine neden olabilir ve benlik saygısını zedeleyebilir.

Her çocuğun güçlü ve zayıf yönleriyle kendine özgü birer birey oldukları unutulmamalıdır.